

A Kúria a dr. Turcsán Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kőrössy Mária ügyvéd által képviselt alperes ellen házasság felbontása, házastársi közös vagyon megosztása és járulékai iránt a Körmendi Városi Bíróságnál 2.P.20.147/2010. számon megindított és a Szombathelyi Törvényszék 6.Pf.20.299/2012/4. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen az alperes által 47. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

i t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg - külön felhívásra - az államnak 349.900 (Háromszáznegyvenezer-kilencszáz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket, 15 napon belül a felperesnek pedig 80.000 (Nyolcvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes kiterjesztett keresetében a felek - többek között az Audi A4 típusú személygépkocsit is magában foglaló - házastársi közös ingó vagyonának megosztását és az alperesnek az őt megillető értékkülönbözet megfizetésére, valamint a felek közös vagyonához tartozó, de az alperes által az ő hozzájárulása nélkül, egyoldalúan és ingyenesen a G. Á. nevű közös gyermek részére átruházott K&H bankszámlán lévő 1.453.000 forint bankszámla követelés és az Á. utónevű gyermek nevére megvásárolt Audi A3 típusú személygépkocsi vételára őt megillető fele részének a megtérítésére való kötelezését, továbbá az egészhez viszonyított 1/2 arányban az ő, a további egészhez viszonyított 1/2 arányban pedig - az alperes holtig tartó haszonélvezeti jogával terhelt - a perben nem álló Á. utónevű gyermekük közös tulajdonában lévő házastársi közös lakás használatának a rendezését kérte akként, hogy előbb annak a megosztott használatára tartott igényt, majd - a keresetét e vonatkozásban módosítva - nem ellenezte az alperesnek a lakás

kizárólagos használatára való feljogosítását, azzal, hogy ő maga a lakásból 2010. nyarán az általa megvásárolt társasházi lakásba költözött, jogfenntartással élt azonban a többlethasználati díj iránti igényének a későbbi érvényesítése vonatkozásában.

Az alperes az érdemi ellenkérelmében a közös vagyon megosztását nem ellenezte, annak felperes által megjelölt körét és értékét azonban vitatta, a vagyonomérlegbe további ingóságok felvételét kérte és megtérítési igényt érvényesített a felperes által 2009. április 25-én megvásárolt Renault Clio típusú személygépkocsi vételárának az őt megillető fele részére, valamint a szabadságvesztés büntetésének tartama alatt a felperes által felhasznált 3.000.000 forint készpénzre vonatkozóan.

A felperes vitatta az alperes 3.000.000 forintos megtérítési igényét, tagadta, hogy a vitás összeget ő használta volna fel és valószínűsítette azt is, hogy annak egyik része a K&H bankban elhelyezett 1.453.000 forintban testesült meg, a másik részével pedig a felek G. Á. nevű lánya rendelkezett a tanulmányai során. A Renault Clio személygépkocsival kapcsolatos alperesi megtérítési igényt elutasítani kérte arra való hivatkozással, hogy az az édesapjának: B. J.-nek a tulajdonát képezi és az életközösség megszűnése után került megvásárlásra 500.000 forint foglaló és kamatai, összesen 665.000 forint, valamint az édesapja által átadott 1.000.000 forint vételárrész felhasználásával.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a peres felek házastársi közös vagyonát megosztotta. A felperes tulajdonába adta az 1-157. tételszámig terjedő ingóságokat mindösszesen 580.450 forint értékben, és felhívta az alperest egyes ingóságok felperes részére 30 napon belül történő átadására. Az alperes tulajdonába adta a 19-145. tételszámig terjedő ingóságokat mindösszesen 1.598.000 forint értékben. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 30 napon belül a felperesnek 2.145.797 forintot ingóvagyoni értékkülönbözet és házastársi közös vagyonni elszámolás címén. A K., G. u. 16. szám alatti ingatlan kizárólagos használatára az alperest jogosította fel. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperest 143.950 forint, az alperest 112.950 forint feljegyzett eljárási illeték megfizetésére kötelezte felhívásra az állam javára. Kötelezte a felperest, hogy 30 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 forint + ÁFA perköltséget. Megállapította, hogy ezt meghaladóan felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az ítéletének indokolása szerint a peres felek 1985. október 5-én kötöttek házasságot, melynek fennállása alatt jó anyagi körülmények között éltek, átlagon felüli életmódot folytattak. A házassági életközösségük 2008. május végén, június elején megszakadt és ezt követően előbb továbbra is mindketten a K., G. u. 16. szám alatti közös lakóházukban ugyan, de különváltan éltek, majd 2010.

augusztusában a felperes a közös lakásból az általa megvásárolt társasházi lakásba költözött. A felek házasságát az elsőfokú bíróság a 2010. október 5. napján kelt részítéletével felbontotta.

A házastársi közös vagyon megosztása iránti keresetet az elsőfokú bíróság a Csjt. 27. § (1) bekezdése, 28. § (1) bekezdése, 30. § (1) bekezdése, valamint a Ptk. 148. § (1) bekezdése, 484. §-a, 485. § (1) bekezdése és 486. § (3) bekezdése alapján bírálta el, figyelemmel a Családjog kézikönyve című jogirodalmi műben kifejtett szerzői álláspontra, és az ítélkezési gyakorlatra.

Az ítélete felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit azzal indokolta, hogy a perbeli nyilatkozatok és bizonyítékok értékelésével a házastársi vagyonközösség részét képező ingóvagyon összértékét 2.178.450 forintban határozta meg.

Az Audi A4 típusú személygépkocsi vonatkozásában nem látta bizonyítottnak az alperes azon tényállítását, hogy azt a felperes hozzájárulásával a felek G. M. nevű gyermekének ajándékozta volna, az okirat alapján azonban a tulajdonos személyének a nyilvántartásban való átvezetésére azonban nem került sor. Erre tekintettel a gépkocsit a közös vagyon mérlegébe beállította, annak az életközösség megszűnéskori értékét az igazságügyi gépjármű műszaki szakértő véleménye alapján 1.123.000 forintban határozta meg, és azt az alperes tulajdonába adta azért, mert az életközösség megszakadása óta a gépkocsit ő, valamint a felek M. utónevű gyermeke használta, az ebből eredő értékcsökkenés pedig nem hárítható át a felperesre.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a természetben megosztandó vagyontárgyakon kívül a felek közös vagyonához tartozott a K&H Bank által 2007. március 1-jéig az alperes nevén vezetett számlán lévő 1.444.436 forintos megtakarítás, mert a perben semmiféle arra utaló adat nem merült fel, hogy a vitás összeg az alperes különvagyonát képezte volna, önmagában az a tény pedig, hogy a megtakarítás az alperes nevére nyitott számlán került elhelyezésre, ilyen következtetés levonására nem ad alapot. A K&H Bank tájékoztatásából kitűnik hogy 2007. március 1-jén az alperes számlájáról 1.444.436 forint - a felperes tudta és hozzájárulása nélkül - a felek G. Á. nevű gyermeke által megnyitott számlára került átvezetésre. A felek G. M. nevű gyermekének tanúvallomása pedig nem támasztotta alá az alperes és G. Á. tanú azon nyilatkozatát, mely szerint a vitás összeg őt illette meg, de azt a nővére az ausztriai lakásának megvásárlására fordította és - a megállapodásuknak megfelelően - részletekben fizeti neki vissza. G. M. tanú ugyanis a korábbi megtakarításának összegét mindössze 200.000 forintban jelölte meg, azzal, hogy ezt az összeget az iskolai tanulmányai során elköltötte, nem volt tudomása arról, hogy a nővére a fürstenfeldi lakását milyen pénzeszközökből vásárolta meg, az pedig

életszerűtlen, hogy amennyiben az alperes a saját nevére szóló számlán elhelyezett összeget M.-nak szánta volna, úgy nem neki, hanem Á.-nek engedélyezett volna rendelkezési jogot a számla felett. Mindezek miatt az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes az egyoldalú rendelkezésével a meglévő közös vagyont kívánta elvonni a felperestől, ezért az 1.444.436 forinttal elszámolási kötelezettséggel tartozik a felperessel szemben.

Az Audi A3 típusú gépkocsit a felek 2006. február 23-án vásárolták, részben a 2006. február 2-án értékesített közös Opel Astra vételárából, részben egyéb közös megtakarításból. Ahhoz, hogy a gépjárművön a felek Á. nevű gyermeke szerezzon tulajdont, a felperes sem a vásárlás előtt, sem azt követően nem járult hozzá, a hozzájárulását pedig nem pótolhatta önmagában az, hogy a későbbiekben a gépkocsi a család közös használatában maradt és a felperes is használhatta. Tanúvallomások is igazolják, hogy Á. tulajdonszerzése a felperes érdekeivel és akaratával ellentétes volt, hiszen a felperes és a felek Á. nevű gyermeke közötti feszült, elutasító kapcsolatra figyelemmel életszerűtlen az, hogy a felperes a lánya tulajdonszerzéséhez akár a vételt megelőzően, akár azt követően hozzájárult volna, ezért az alperes ezen ügylettel összefüggésben is elszámolással tartozik a felperes felé.

A Renault Clio személygépkocsival összefüggésben az elsőfokú bíróság a felek közös vagyonaként számolta el azt az 500.000 forintot és annak időközbeni kamatát, amelyet a felperes a felek által közösen felépített K., T. u. 5. szám alatti ingatlannak a közös elhatározás alapján történt értékesítése során, 2007. október 26-án az ingatlan jövőbeni vevőjétől foglalóként felvett. A felperes ugyanis nem bizonyította, hogy az 1/2 arányban a saját, további 1/2 arányban - az alperes holtig tartó haszonélvezeti jogával terhelten - a felek G. Á. nevű gyermekének a közös tulajdonában álló ingatlan foglalójával a társtulajdonos lánya és a haszonélvezeti jogosult alperes felé elszámolt volna. Életszerűtlennek találta ugyanakkor a felperes azon tényállítását is, hogy az elszámolás céljára 250.000 forintot az édesapjától kért volna kölcsön, miközben a foglaló összegét bankbetétben helyezte el. Ez a betéti összeg a kamatokkal együtt 665.000 forintra gyarapodott, amelyet a felperes a Renault Clio gépkocsi édesapja nevére való megvásárlásakor az önerő kifizetéséhez használt fel. Mindezek miatt az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperest mint az ingatlan 1/2 részének a haszonélvezet jogosultját a vele történő elszámolás esetén az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 72. §-a alapján a foglaló és kamatai együttes összege felének 1/20 része, tehát 133.000 forint illetve volna meg, ezért a felperest ezen összeg alperesnek való megtérítésére kötelezte.

A Csjt. 31/B. § (4) bekezdésére utalva az utolsó közös lakóhely felperes által eredetileg kért osztott használat helyett az alperest az ingatlan kizárólagos használatára jogosította fel, amelyet a felperes a 2012. március 30-án módosított keresetében már maga sem ellenzett. A felek közötti rendkívül feszült viszony miatt ugyanis a lakóházingatlan használatának megosztása szubjektív okból nem lehetséges. Mellőzte viszont az elsőfokú bíróság a felperesnek a lakás kiürítésére való kötelezését, mert a felperes az ingatlanból már 2010. nyarán önként elköltözött.

Az elsőfokú ítéletnek a közös ingó vagyon megosztására, valamint az ezzel összefüggő kölcsönös megtérítési igények elszámolására vonatkozó rendelkezései ellen az alperes fellebbezést, a felperes pedig csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatására és a 2.145.797 forint ingóvagyon értékkülönbözet és házastársi közös vagyoni elszámolás címén történt fizetésre való kötelezését, valamint a felperes arra való kötelezését kérte, hogy fizessen meg neki a vagyoni igények teljes körű elszámolása folytán őt megillető 518.421 forint értékkülönbözetet.

A felperes a csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és az alperest terhelő, felperesnek fizetendő 2.145.797 forint értékkülönbözet 2.350.797 forintra történő felemelését kérte. Ennek indokaként a jogerős ítélet felülvizsgálattal nem támadott egyes rendelkezéseit, illetve részeit sérelmezte.

A felek fellebbezési, illetve csatlakozó fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet perbeli ellenfél által támadott rendelkezéseinek, illetve részének a helybenhagyására irányult.

A másodfokú bíróság az ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. Az alperest 279 980 forint fellebbezési illeték, a felperest 8.200 forint csatlakozó fellebbezési illeték megfizetésére kötelezi az állam javára az NAV Vas Megyei Adóigazgatósága külön felhívására. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 111.125 forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezést és a csatlakozó fellebbezést egyaránt alaptalannak ítéelő döntésének a felülvizsgálattal érintett részét azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság az ügy eldöntése szempontjából lényeges bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékok a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti értékelésével a tényállást helyesen állapította meg. Helytállóan hivatkozott az irányadó jogszabályi

rendelkezésekre, az ítélkezési gyakorlatra és azt megfelelően alkalmazta.

A fellebbezési és csatlakozó fellebbezési érvekre tekintettel az elsőfokú ítélet indokolását kiegészítette és kiemelte, hogy egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak az Audi A4 típusú személygépkocsival kapcsolatos ténymegállapításaival és jogi álláspontjával, valamint a felperes ellenkérelmének az ezzel összefüggő részével.

Helyesnek ítélte a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak az Audi A3 típusú személygépkocsival kapcsolatos ténybeli és jogi álláspontját, mert a gépkocsit a peres felek közös pénzéből vásárolták, és az nem a felek közös akaratából került az Á. nevű gyermek tulajdonába. Az ezzel összefüggő bizonyítékokat az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte, az Á. nevű gyermek és a felperes közötti bizonyítottan rossz viszony is cáfolja, hogy a felperes ajándékba adta a gépkocsit vagy az Á. nevére történő vétellel egyetértett.

Tévesnek találta viszont annak a felek közötti elszámolását, ezért azt akként javította ki, hogy az elsőfokú ítélet 17. oldalának 3. bekezdésében elszámolt két vagyoni elem összértéke (2.200.000 + 1.444.436 =) 3.644.436 forint, melynek fele része, 1.822.218 forint illeti meg a felperest. A fenti elírás ellenére az ítélet 19. oldalának elején az elszámolás és az összegek már helyesen szerepelnek.

Az 1.444.436 forint összegű, a Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.-nél 2007. március 1. napján a felek Á. nevű gyermekének nevére elhelyezett pénzösszeggel kapcsolatban az alperes a fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az a leányuk létfenntartását és továbbtanulását volt hivatott biztosítani abban az időszakban, amikor az alperes szabadságvesztés büntetését töltötte 2007. februárjától hat hónapig.

A fellebbezés szerint téves az ítélet indokolásának azon megállapítása, hogy Á. az ausztriai lakásának megvásárlására fordította ezt az összeget. Az alperes ezen tényállítását a saját és gyermekei perbeli nyilatkozatai is egyaránt cáfolják, az elsőfokú bíróság tehát a bizonyítékok helytálló mérlegelésével vonta a teljes körű elszámolás körébe ezt a pénzösszeget.

A felperes az ellenkérelmében részletezte az e körben rendelkezésre álló ellentmondásos nyilatkozatokat és bizonyítékokat, amelyeket az elsőfokú bíróság helyesen értékelt, amikor megállapította, hogy az alperesi rendelkezések a pénzösszeg közös vagyonból kivonását célozták. Az alperes a 2010. június 11. napján érkezett előkészítő iratában maga is azt adta elő, hogy az alperesi számlára került

1.453.000 forint a M. utónevű fiuk nevére nyitott és az ő tulajdonát képező betétkönyv volt, ez az összeg azonban felhasználást nyert az Á. utónevű lányuk részére Ausztriában megvásárolt lakás vételárának a kifizetéséhez, ezért azt az Á. utónevű gyermek - a megállapodásuknak megfelelően - folyamatosan törleszti vissza a betétszámlára.

Az Á. utónevű gyermek a tanúkenti kihallgatásakor maga is úgy nyilatkozott, hogy az öccsének a K&H Bankban kb. 1.500.000 forint megtakarított pénze volt, amelyet az édesapjuk adott át neki arra tekintettel, hogy ő maga rendszeresen kapott pénzt az édesapjától a tanulmányainak folytatása céljára, az öccse azonban csak két évet tanult az érettségi után és nem fejezte be a felsőfokú tanulmányait. Ezt az 1.500.000 forintot az Ausztriában, a Raiffeisen Bankban történt elhelyezkedése után a bank kifejezett kérésére átvitte és ottani betétkönyvben helyezte el, majd amikor a ausztriai lakásának a megvásárlásához pénzre volt szüksége, az öccse engedélyével ezt a 6.000 eurót a vételár kifizetésére fordította és azt részletekben törleszti vissza az öccsének.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság nem érintve a városi bíróság ítéletének tartásdíjra és lakáshasználatra vonatkozó nem fellebbezett rendelkezéseit - a fellebbezett rendelkezéseket a Pp. 253.§ (2) bekezdése és Pp.254.§ (3) bekezdése alapján helyes indokaira tekintettel, a fenti kiegészítésekkel - helybenhagyta.

A jogerős ítélet ellen az alperes felülvizsgálati kérelemmel élt annak hatályon kívül helyezése, valamint „az első- és másodfokú bíróság” új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítása iránt.

A felülvizsgálati kérelmét - konkrét jogszabálysértés megjelölése nélkül - azzal indokolta, hogy az első- és a másodfokú bíróság jogerős ítélet meghozatalának az alapjául szolgáló eljárása lényeges eljárásjogi szabályokat sért, ellentétes a Legfelsőbb Bíróság 1/2008. (V. 19.) PK véleményének VIII/a) és b) pontjában foglaltakkal, a megállapított tényállásnak az Audi A4 és Audi A3 típusú személygépkocsikra, az 1.444.436 forint összegű közös megtakarításra, valamint a Renault Clio gépkocsira vonatkozó része - a fellebbezésében már részletezett okok miatt - megalapozatlan, a jogerős ítéletben foglalt érdemi döntés pedig nem alkalmazta a javára a méltányosság szabályait sem.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseinek a hatályban tartására irányult.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a jogerős ítéletet a Pp.

275. § (2) bekezdése alapján csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

I.1. A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kéri, a 270. § (4) bekezdése alapján pedig a Kúria a jogszabálysértő jogerős határozatot egészben vagy részben csak akkor helyezi hatályon kívül, és az első- vagy a másodfokú bíróságot csak akkor utasítja új eljárásra és ha a határozat - ide nem tartozó kivételtől eltekintve - jogszabályt sért és a döntéshez szükséges tények nem állapíthatók meg.

Az idézett törvényhelyek alkalmazásával összefüggésben a Legfelsőbb Bíróság, illetőleg a Kúria számos eseti döntésében rámutatott már arra, hogy a felülvizsgálati eljárás - a fellebbezési eljárástól eltérően - nem ún. rendes, hanem rendkívüli perorvoslatnak minősül, azért a felülvizsgálati eljárás törvényes feltételei, illetőleg a felülvizsgálati kérelem kötelező tartalmi kellékei lényegesen különböznek a fellebbezéssel kapcsolatban előírtakból. Mindezek miatt a felülvizsgálati kérelemben pontosan meg kell jelölni az annak alapjául szolgáló jogszabálysértést (BH 2002/164., BH 2011/46.), valamint azt is, hogy a fél a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kéri. Ezen törvényes tartalmi elemeknek azonban az alperes felülvizsgálati kérelme nem felel meg.

Mellőzte ezért a Kúria az alperes által ugyan „lényegesnek” minősített, de konkrétan meg nem jelölt és - a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 3. § (2) bekezdése értelmében - a felülvizsgálati kérelem „tartalma szerint” sem figyelembe vehető eljárásjogi szabálysértések érdemi elbírálását. Az eljárásjogi szabálysértésekre csupán általánosságban való hivatkozás ugyanis - a konkrét jogszabálysértés feltüntetése és annak megjelölése nélkül, hogy a fél a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja - a felperes helyes érvelése szerint sem a jogerős ítélet felülvizsgálatára, sem annak az „öncélú” hatályon kívül helyezésére nem adhat alapot.

2.1. A Pp. 270. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a 271. § (1) bekezdésnek a) és b) pontjában foglaltakból az következik, hogy a felülvizsgálati eljárásnak, mint rendkívüli jogorvoslatnak csak az lehet a tárgya, ami a fellebbezési eljárásnak, mint rendes perorvoslatnak is tárgya volt (BH 195/163., BH 2001/-172-II.).

Az elsőfokú ítéletnek a közös lakás használatát az alperes kérelmének és érdekeinek megfelelően szabályozó rendelkezését fellebbezéssel egyik fél sem támadta meg, az tehát első fokon jogerőre emelkedett. Ebben a körben tehát felülvizsgálatnak nincs helye, ezért a Kúria a felülvizsgálati kérelem e részének az érdemi elbírálását mellőzte.

2.2. Téves az alperesnek az a felülvizsgálati érvelése, hogy lényegese eljárásjogi szabályt sért és a Legfelsőbb Bíróság 1/2008. (V. 19.) PK véleménye VIII/a)-b) pontjaiban foglaltakkal is ellentétes az első- és a másodfokú bíróságnak az az eljárása, hogy elmulasztották a felperesnek az arra való felhívását, hogy a K., G. u. 16. szám alatti ingatlan tulajdoni lapjának hiteles kivonatos másolatát csatolja be, és az ingatlan társtulajdonosát: a G. Á. nevű közös gyermeküket II. rendű alperesként vonja perbe.

Az utolsó közös lakásul szolgáló K., G. u. 16. szám alatti ingatlan - egyik fél által sem vitatottan - eredetileg a felek közös tulajdonában állott ugyan, az alperes azonban időközben a saját tulajdoni hányadát - a holtig tartó haszonélvezeti jogának fenntartása mellett - a felek Á. utónevű lányára ruházta át. Mindezek miatt a jelen pernek - közös tulajdonú ingatlan hiányában - kizárólag a közös ingó vagyon megosztása, valamint a házastársi közös lakás használatának rendezése képezte a tárgyat.

Az önálló jogcímen használt házastársi közös lakás használatának rendezésére viszont nem a Ptk.-nak a közös tulajdon megszüntetésére vagy a közös tulajdonú ingatlan használatának rendezésére vonatkozó szabályai, hanem a házastársak egymás közötti (belső) jogviszonyában a Csjt. 31/A-E. §-ai, a házastársak és a harmadik személy tulajdonos vagy társtulajdonos egymás közötti (külső) jogviszonyában pedig a Ptk.-nak - a harmadik személy tulajdonos, illetve társtulajdonos tulajdoni hányadát terhelő használat jogcímétől függően - a közös tulajdonú, illetve a haszonélvezettel vagy használati joggal terhelt ingatlan vagy a bérleti szerződésen vagy más kötelmi jogcímen alapuló használat szabályai az irányadók. Az 1/2008. (V.19.) PK vélemény alkalmazása tehát szóba sem kerülhetett.

A perbeli esetben az alperes lakáshasználata részben a felperes mint résztulajdonos hozzájárulásán, illetőleg a bíróság erre alapított jogerős ítéletén, részben pedig az alperesnek a perben nem álló társtulajdonos részilletőségét terhelő holtig tartó haszonélvezeti jogán alapul.

A Ptk. 157. § (1) bekezdése szerint haszonélvezeti jogánál fogva a jogosult a más személy tulajdonában álló dolgot birtokában tarthatja, használhatja és hasznait szedheti, a (2) bekezdése értelmében pedig a haszonélvezeti jog fennállása alatt a tulajdonos

a birtoklás, a használat és a hasznok szedésének jogát csak annyiban gyakorolhatja, amennyiben a haszonélvező e jogokkal nem él.

Mindezekből az következik, hogy az egyik házastárs mint résztulajdonos és a másik házastárs mint a további ingatlanhányad haszonélvezője által az életközösség ideje alatt közösen lakott házastársi közös lakás használatának rendezése iránt indított perben nem szükséges annak a harmadik személy társtulajdonosnak a kényszerű perbenállása, akinek használati jogát a haszonélvezeti jogát ténylegesen gyakorló házastárs használati joga megelőzi, feltéve, hogy a házastársak egymás közötti jogviszonyának rendezése a harmadik személy társtulajdonos használattal kapcsolatos jogait nem érinti.

3. A jogerős ítélet az Audi A4 típusú személygépkocsi alvagyoni jellege megállapításának, a felperes Audi A3 típusú személygépkocsi vételárával és az 1.444.436 forint összegű közös megtakarítással, valamint az alperes Renault Clio gépkocsi vételárához felhasznált közös készpénzzel kapcsolatos megtérítési igénye elbírálásának az alapjául szolgáló tényállást a peres felek egymással ellentétes előadásának, a kihallgatott tanúk vallomásának, a perben kirendelt igazságügyi szakértők véleményének, valamint a becsatolt okirati bizonyítékok adatainak az egymással való egybevetése, azok okszerű, logikai ellentmondásoktól mentes, és a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt elveknek egyébként is megfelelően történő értékelése alapján, megalapozottan állapította meg.

Ennek során a bizonyítási teher Pp. 164. § (1) bekezdésében foglalt főszabályának, valamint a törvényes vélelmekkel szembeni bizonyítás Pp. 3. § (5) bekezdése szerinti kivételes szabályának a helyes alkalmazásával értékelte az alperes terhére egyrészt mindazon tények bizonyítatlanságát, amelyek vonatkozásában az alperesnek állt érdekében, hogy a felperes tagadásával szemben a saját tényállításait a bíróság valóban fogadja el, másrészt annak a bizonyítatlanságát is, hogy azt, hogy az 1.444.436 forint összegű közös megtakarítás vonatkozásában a házastársi közös vagyon Csjt. 27. § (1) bekezdésében foglalt törvényes vélelmét nem döntötte meg.

A Pp. 270. § (2) és 275. § (3) bekezdésében foglaltakból viszont az következik, hogy a tényállás megállapításának a módjára vonatkozó és az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatással lévő eljárásjogi szabálysértés hiányában a szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás felülvizsgálati eljárás keretében történő felülmérlegelésének, a bizonyítékok újbóli értékelésének nincs helye.

II. A Csjt. 31. § (5) bekezdése szerint a bíróságnak gondoskodnia kell arról, hogy a vagyoni igények rendezésénél egyik házastárs se jusson méltánytalan vagyoni előnyhöz.

A per adatai szerint a felek az életközösség ideje alatt közösen építették fel a K., T. u. 5. szám és a K., G. u. 16. szám alatti lakóházingatlanokat, amelyek eredetileg a fele-fele arányú közös tulajdonukban álltak, majd utóbb az alperes a saját tulajdoni hányadait - a holtig tartó haszonélvezeti jogának fenntartása mellett - a felek közös lánygyermekére ruházta át. Az előbbi ingatlant az életközösségük megszűnését megelőzően értékesítették, majd a felperes az életközösség megszűnése után a befolyt vételár reá eső részéből és az öröklött ingatlanainak az eladási árából a saját részére társasházi lakást vásárolt, amelybe be is költözött. A volt közös lakásból való eltávozásakor lényegében csak a személyes ingóságait, valamint az életközösség ideje alatt szerzett aranyékszereit vitte magával, amely utóbbiak értéke nem haladta meg a szokásos mértéket, az eladott ingatlan 500.000 forintos foglalója pedig az ő birtokában maradt ugyan, de az a jelen perben annak kamataival együtt a terhére elszámolásra került.

Az alperes a jelen per megindulásakor ingatlantulajdonnal azért nem rendelkezett, mert a saját tulajdoni hányadát szabad elhatározásából már korábban a felek közös lányára ruházta át, az arra vonatkozó holtig tartó haszonélvezeti jogát azonban fenntartotta és a felperes elköltözése óta az ingatlan egészét kizárólagosan használja, így a lakhatásának a más módon való megoldása nem volt szükséges. Kb. egy évvel az életközösség megszűnése után mindkét fél (a felperes az édesapjának a jelentős anyagi segítségével és az édesapja nevére) gépkocsit vásárolt, a felperes elköltözésekor pedig a - két gépkocsit és jelentős összegű készpénz megtakarítást is magában foglaló - közös ingó vagyon gyakorlatilag teljes egészében az alperes birtokában maradt.

Ilyen körülmények mellett alaptalanul hivatkozik az alperes arra, hogy a közös vagyon megosztásának a jogerős ítélet által alkalmazott módja a méltányos érdekeit sértené. A felek között házassági vagyoni jogi szerződés nem jött létre, ezért a házassági vagyoni viszonyaikra a Csjt. szabályai az irányadók, e szabályok pedig - az élettársak közös tulajdonszerzésére vonatkozó Ptk. 578/G. §-ával szemben - nem tulajdonítanak jogi jelentőséget annak, hogy a közös vagyon megszerzéséhez melyik fél milyen mértékben járult hozzá. A közös és különvagyonok körét a jogerős ítélet a Csjt. 27-28. §-ainak a helyes alkalmazásával állapította meg, a közös vagyon megosztásának a módja és fele-fele aránya, valamint a felek kölcsönös megtérítési igényeinek az elbírálása pedig megfelel a Csjt. 31. § bekezdésében és 30. §-ában foglaltaknak.

Az alperes a közös vagyon megosztása során semmiféle olyan vagyoni hátrányt nem szenvedett el, amely az általa elkövetett bűncselekménnyel összefüggésbe lenne hozható, az alperes közös vagyontárgyakkal való egyoldalú rendelkezése jogkövetkezményeinek a felperesre történő áthárítása pedig lényegesen súlyosabb méltánytalan terhet róna a felperesre, mint amit az alperesre nézve a saját jogellenes magatartása következményeinek a viselése jelenthet.

A kifejtettek miatt a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján rendelkezett a Kúria a felek felülvizsgálati eljárással felmerült költségeinek viseléséről.

Budapest, 2013. szeptember 3.

Dr. Kőrös András s.k. a tanács elnöke, dr. Csúri Éva s.k. előadó bíró, dr. Gyengéné dr. Nagy Márta s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő